

P r o t o k o l

z konference náměstka ministra vnitra a hlavního
hraničního zmocněnce Československé socialistické
republiky s náměstkem ministra národní obrany a
velitelem Pohraničních vojsk Německé demokratické
republiky

ve dnech 18. - 19. 6. 1974

v Praze

Konference se zúčastnili:

Ze strany Československé socialistické republiky
generálmajor Karel K r o p á č e k
náměstek ministra vnitra a hlavní hraniční zmocněnec
ČSSR

- vedoucí delegace

Ze strany Německé demokratické republiky
generálporučík Erich P e t e r
náměstek ministra národní obrany
velitel Pohraničních vojsk NDR

- vedoucí delegace

Složení delegací tvoří přílohy 1 a la.

Program jednání:

1. Vyhodnocení splnění úkolů vyplývajících z protokolu konference delegace hraničních orgánů ČSSR a delegace Pohraničních vojsk NDR ve dnech 14. - 16. 5. 1973 v Gross-Köris.
2. Vyhodnocení operativní situace, projednané hraničními zmocněnci za období od 1. 1. 1973 do 31. 12. 1973.
3. Zhodnocení spolupráce hraničních zmocněnců ČSSR a NDR za rok 1973.
4. Projednání dalších otázek, souvisejících s ochranou společné státní hranice ČSSR - NDR.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH OTÁZEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle usanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

K prvnímu bodu jednání:

Vedoucí delegací konstatují, že úkoly uložené v protokolu konference, uskutečněné ve dnech 14. - 16. 5. 1973 v Gross-Köris, byly ve spolupráci obou stran v termínu a dobře splněny.

Hraničním zmocněncům obou stran se ukládá učinit nutná opatření k odstranění závad, zjištěných při společné obhlídce státní hranice, provedené v dubnu a květnu 1974.

Vedoucí delegací navrhnou příslušným orgánům prověření způsobu vyznačení průběhu státní hranice na přehradě Rauschenbach, s cílem posoudit, zda stávající stav jejího vyznačení na vodní ploše vyhovuje, nebo zda bude nutno jej obnovit.

Potvrzují protokol z prvního jednání náčelníků spojení, přijatý na závěr prvního jednání ze dne 21. 9. 1973 v Pirně. Do konce roku 1974 bude provedeno druhé jednodenní pracovní jednání k vyřešení spojení mezi hraničními orgány ČSSR a NDR. Iniciativu k jeho uskutečnění projeví československá strana.

K druhému bodu jednání:

Obě delegace, projednávaje operativní situaci na společné státní hranici, hodnotí kladně výsledky, dosažené orgány ochrany státních hranic obou stran v roce 1973. Konstatují, že se vzájemné spolupráce hraničních zmocněnců nadále prohloubila a zkvalitnila.

Operativní situace je v příloze 2 tohoto protokolu.

Vedoucí československé delegace pozval delegaci Pohraničních vojsk NDR k návštěvě HS PS OSH v roce 1975 za účelem výměny zkušeností. Termín a obsah jednání bude nabídnut později písemně náčelníkem HS PS OSH ČSSR.

K třetímu bodu jednání:

Vedoucí delegací potvrzují, že hraniční zmocněnci v souladu s mezistátními dohodami splnili úkoly, které vyplynuly z konference 1973. Za jejich úspěšnou práci jim byl vysloven dík. Všechny otázky byly vyřešeny v kompetenci hraničních zmocněnců v oboustranné spolupráci.

K vyjasnění všech problémů součinnosti pohraničních orgánů obou stran v prostoru trojmezí ČSSR, NDR a NSR bude provedena v roce 1974 společná schůzka, které se zúčastní hraniční zmocněnci, velitelé 5. brigády Pohraniční stráže Cheb, 10. pohraničního pluku Plauen a zástupce pohraničního velitelství Jih Erfurt. Pozvání účastníků jednání provede strana NDR.

Hlavní hraniční zmocněnec ČSSR informoval vedoucího delegace NDR o doplnění počtů zástupců hraničních zmocněnců a předal straně NDR jejich seznam.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) 1.1.2008 podle ustanovení § 57 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

K bodu čtyři jednání:

Vedoucí delegací ČSSR a NDR souhlasí s nutností vyřešení přejezdu těžkých transportů přes dočasný hraniční přechod Aloisov - Neugersdorf. Rozhodli se upozornit na tento problém příslušné orgány a předat jim návrhy v této věci.

Obě strany nadále zajistí provoz mezinárodního plynovodu "Nordlicht" a etylenovodu v úseku státní hranice Brandov - Olbernhau a Mníšek - Deutscheinsiedel.

Hlavní hraniční zmocněnec ČSSR vyslovil díky straně NDR za podporu při převozu šterku z NDR do ČSSR přes dočasný hraniční přechod České Hamry - Hammerunterwiesenthal v roce 1973.

Konference byla charakterizována přátelskou atmosférou a vzájemným porozuměním.

Protokol byl vyhotoven ve dvou výtiscích v českém a německém jazyce.

Vedoucí delegace ČSSR

K r o p á č e k
generálmajor

Kropáček

Vedoucí delegace NDR

Peter
P e t e r
generálporučík

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2006 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Delegace Československé socialistické republiky:

generálporučík ing. František Š á d e k
náčelník HS PS OSH
zástupce hlavního hraničního zmocněnce ČSSR

plukovník Miroslav K o t ě r a
náčelník štábu HS PS OSH

plukovník Luďvík R a t a j
náčelník KS SNB Plzeň
hraniční zmocněnec

plukovník Václav R o u b a l
náčelník KS SNB Ústí nad Labem
hraniční zmocněnec

podplukovník Luďvík S e l e m e n t
náčelník sekretariátu
hlavního hraničního zmocněnce ČSSR

major Vítězslav P o l á k
tlumočník

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Delegace Německé demokratické republiky:

plukovník Alfréd H a m b e r g e r
náčelník oddělení hraniční ochrany
velitelství Pohraničních vojsk

plukovník Ernst B l a s c h k a
náčelník hraničního úseku k ČSSR
hraniční zmocněnec

podplukovník Klaus Dieter A l b r e c h t
starší důstojník
velitelství Pohraničních vojsk

major Josef S c h ö n t a g
starší důstojník
velitelství Pohraničních vojsk

štábní rotmistr Dieter S e i f e r t
tlumočník

K R I T É R I A

pro hodnocení operativní situace na státní hranici ČSSR - NDR
za dobu od 1. ledna 1973 do 31. prosince 1973.

I. Úmyslné nezákonné překročení SH

1. Na úseku SH ČSSR - NDR byl tlak narušitelů přes státní hranici následující (v obou směrech):

- v hodnoceném období	406 osob
- v období pro porovnání	425 osob
To jest snížení o	19 osob
	4,6 %

2. Pohyb narušitelů podle jednotlivých směrů:

Směr NDR - ČSSR:

- v hodnoceném období	307 osob
- v období pro porovnání	321 osob
To jest snížení o	14 osob
	4,5 %

Směr ČSSR - NDR:

- v hodnoceném období	99 osob
- v období pro porovnání	104 osob
To jest snížení o	5 osob
	5,0 %

3. Z počtu zadržovaných narušitelů uvedených v odstavci 2 bylo podle mezistátních dohod předáno:

- pohraničními orgány NDR do ČSSR	76 osob
- pohraničními orgány ČSSR do NDR	303 osob

ARCHIV
Zrušen stupeň utajení (svakú) dnem 1. 7. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

4. V hodnoceném období byly zjištěny následující hlavní směry postupu narušitelů SH:

- v úseku správy VB Plzeň

a) ve směru do NDR

Oberwiesenthal - Boží Dar

43 osob

10,5 % z celkového
počtu osob

Johanngeorgenstadt - Potůčky

41 osob

10,1 % z celkového
počtu osob

b) ve směru do ČSSR

Schönberg - Vojtánov

13 osob

3,2 % z celkového
počtu osob

Bad Elster - Sohl - Doubrava, Hranice

24 osob

5,9 % z celkového
počtu osob

- v úseku správy VB Ústí nad Labem

a) ve směru do NDR

Varnsdorf - Seinhfhenndorf

22 osob

5,4 % z celkového
počtu osob

b) ve směru do ČSSR

Cínovec - Zinwald

28 osob

6,8 % z celkového
počtu osob

5. Narušitelé přecházeli SH zejména v čase:

08,00 - 14,00

18,00 - 24,00

14,00 - 18,00

6. Nebezpečné dny:

pátek - sobota - neděle - pondělí - úterý

7. Narušitelé překračovali SH s cílem proniknout do následujícího státu:

- ČSSR - NDR	62 osob 15,2 % z celkového počtu osob
- NDR - ČSSR	178 osob 43,8 % z celkového počtu osob
- jiné státy	7 osob 1,7 % z celkového počtu osob
- NSR	136 osob 33,4 % z celkového počtu osob
- Rakousko	23 osob 5,6 % z celkového počtu osob

8. Motivem překračování státních hranic bylo:

- nepřátelství vůči straně a státu	71 osob 17,4 % z celkového počtu osob
- vyhýbání se vojenské povinnosti	3 osoby 0,7 % z celkového počtu osob
- vyhýbání se trestného stíhání	15 osob 3,6 % z celkového počtu osob
- rodinné důvody	7 osob 1,7 % z celkového počtu osob

- potíže v zaměstnání (škole)	42 osob
	10,3 % z celkového počtu osob
- vyhýbání se práce	2 osoby
	0,4 % z celkového počtu osob
- dobrodružství	143 osob
	35,2 % z celkového počtu osob
- pašeráctví	1 osoba
	0,2 % z celkového počtu osob
- návštěva příbuzných (známých)	14 osob
	3,4 %
- páchání trestné činnosti	10 osob
	2,4 %
- jiné (návštěva restaurace, nákup)	98 osob
	24,1 %

9. Přiblížení ke státní hranici se uskutečnilo:

- železnicí	25 osob
	6,1 %
- motorovými vozidly	22 osob
	5,4 %
- autostopem	51 osob
	12,5 %
- pěšky	308
	75,8 %

10. Narušitelé státních hranic postupovali jako:

- jednotlivé osoby	130 případů
- ve skupinách 2 - 3 osoby	111 případů
- ve skupinách přes 3 osoby	8 případů

11. Věková struktura narušitele státních hranic:

- do 15 roků	55 osob	13,5 %
- 15 - 18 roků	66 osob	16,2 %
- 18 - 21 "	87 osob	21,1 %
- 22 - 25 "	70 osob	17,2 %
- 26 - 60 "	87 osob	21,1 %
- přes 60 roků	41 osob	10,1 %

12. Prostředky a věci, které měli narušitelé u sebe:

- střelné zbraně	1 případ
- mapy (plány)	16 případů
- věci větší hodnoty	4 případy
- jiné (buzola)	1 případ

II. Neúmyslné nezákonné překročení státních hranic

1. Na úseku SH ČSSR - NDR byl tlak ostatních narušitelů státních hranic následující:

V obou směrech:

- v hodnoceném období	109 osob
- v období pro porovnání	142 osob
To jest snížení o	33 osob
	28,1 %

2. Pohyb narušitelů podle jednotlivých směrů:

Směr NDR - ČSSR

- v hodnoceném období	66 osob
- v období pro porovnání	85 osob
To jest snížení o	19 osob
	25,7 %

Směr ČSSR - NDR

- v hodnoceném období	43 osob
- v období pro porovnání	57 osob
To jest snížení o	14 osob
	32,5 %

3. Z počtu zadržených narušitelů uvedených v odstavci 2 bylo podle mezistátních dohod předáno:

- pohraničními orgány NDR do ČSSR	43 osob
- pohraničními orgány ČSSR do NDR	47 osob

4. V hodnoceném období byly zjištěny následující hlavní směry postupu narušitelů státních hranic

- v úseku správy VB Plzeň

a) ve směru do NDR

Boží Dar - Oberwiesenthal

30 osob

Potůčky - Johanngeorgenstadt

27,6 % z celkového počtu osob

b) ve směru do ČSSR

Schönberg - Vojtanov

42 osob

Bad Elster, Sohl - Doubrava, Hranice

38,5 % z celkového počtu osob

- v úseku správy VB Ústí nad Labem

a) ve směru do NDR

Varnsdorf - Seifhennersdorf

13 osob

Loučná - Hamerunterwiesenthal

11,9 % z celkového počtu osob

b) ve směru do ČSSR

Hamerunterwiesenthal - Loučná

24 osob

Schmilka - Hřensko

22,0 % z celkového počtu osob

Seifhennersdorf - Varnsdorf

5. Narušitelé přecházeli státní hranici zejména v čase:

06,00 - 12,00

12,00 - 19,00

6. Nebezpečné dny:

sobota - neděle - pondělí - úterý - čtvrtek

7. U narušitelů státních hranic se jednalo o:

- obyvatelé z blízkosti SH	62 osob
	56,8 % z celkového počtu osob
- osoby z vnitrozemí	41 osob
	37,5 %
- příslušníky třetího státu	6 osob
	5,4 %

III. Případy škod na státní hranici, jejich objasnění, vzniklé problémy a prováděná opatření k jejich odstranění:

V průběhu hodnoceného období došlo na naší společné státní hranici k dvěma případům škod, které utrpěli občané NDR:

1. V noci ze dne 6. na 7. října 1973 byl poškozen občan NDR POSSELT Johannes, bytem Oybin okr. Zittau, jemuž ovčácký pes občana ČSSR Jiřího Moravčíka, bytem Krompach čp. 124 okr. Česká Lípa zadával na území NDR 8 ovcí a způsobil mu tak škodu ve výši 5 060,-M.
2. V noci ze dne 27. na 28. října 1973 byl poškozen občan NDR MÖBIUS Helmut, bytem Sohland, okr. Budyšín, Třída přátelství čp. 1, jemuž ovčácký pes občana ČSSR Václava Kudláčka, bytem Sluknov - Císařství čp. 41 okr. Děčín zadával 4 a potrhal 2 ovce a způsobil mu tak škodu ve výši 2 192,-M.

Oba uvedené případy škod, způsobených občanům NDR, byly ve smyslu čl. 13 odstavce 3) "Dohody mezi vládou Československé republiky a vládou Německé demokratické republiky o hraničních zmocněncích" ze dne 22. září 1956 postoupeny hlavním hraničním zmocněncem ČSSR v prosinci 1973 ministerstvu zahraničních věcí ČSSR k projednání diplomatickou cestou. Jiné případy škod na společných státních hranicích ČSSR - NDR nebyly v roce 1973 hraničními zmocněnci zaznamenány.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.